

โครงการอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นธป.) รุ่นที่ ๔

๑. หลักการและเหตุผล

หลักนิติธรรม (The Rule of Law) หมายถึง หลักความสูงสุดของกฎหมาย หลักความเสมอภาค ภายใต้กฎหมาย และหลักการรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของพลเมืองที่บุคคล สถาบัน องค์กร หน่วยงาน ต้องมีความตระหนัก และมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือกฎเกณฑ์ที่ได้ร่วมกันสร้าง และต่างยอมรับว่า เป็นกฎหมายที่ได้บัญญัติขึ้นโดยความยุติธรรม มิใช่เป็นไปตามอำเภอใจของใครคนใดคนหนึ่ง ตลอดจนมีผลบังคับใช้ต่อทุกคน และทุกองค์กรอย่างเท่าเทียม เสมอภาค และเป็นธรรม โดยมีความสอดคล้องกับหลักนิติธรรม (The Rule of Law) หลักประชาธิปไตย (The Democracy) และหลักสิทธิมนุษยชน (The Human Rights)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๕ บัญญัติไว้ว่า คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญต้องจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้ครอบคลุมเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะใน (๖) ได้มีการระบุไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้การร่างรัฐธรรมนูญได้มีการกำหนดกลไกที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความเข้มแข็งของหลักนิติธรรม และการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในทุกภาคส่วน และทุกระดับตามแผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๙ ศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดวิสัยทัศน์เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานภายในระยะเวลา ๕ ปี ว่า “ศาลรัฐธรรมนูญเป็นหลักของนิติรัฐและนิติธรรม ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” อีกทั้งยังมีพันธกิจหลักในการรักษาความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ สร้างบรรทัดฐานการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ สร้างความถูกต้องเป็นธรรมของระบบนิติรัฐและรักษาความชอบธรรมของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ด้วยความสำคัญของหลักนิติธรรมดังกล่าวข้างต้น สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงได้ดำเนินโครงการอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นธป.) มาแล้ว จำนวน ๓ รุ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ และประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีผู้เข้าอบรมแล้วจำนวนทั้งสิ้น ๑๕๕ คน โดยการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากหลายภาคส่วน การดำเนินโครงการดังกล่าวมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวิเคราะห์ผลงานทางวิชาการ ข้อวิพากษ์และเสนอแนะด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และด้านอื่น ๆ ที่เป็นคุณประโยชน์ในการพัฒนาทุกองคาพยพของประเทศไทยต่อไป ในการนี้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงได้กำหนดให้มีการดำเนินโครงการอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นธป.) รุ่นที่ ๔ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมของบุคลากรทั้งในภาครัฐและเอกชนให้สอดคล้องกับวิธีการปกครองตามหลักนิติธรรมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาธิปไตย หลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และหลักการควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจอธิรัฐ

๒.๒ เพื่อให้บุคลากรที่ผ่านการศึกษ้อบรมสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน องค์กรประชาสังคม และการปฏิรูปประเทศทั้งระบบ

๒.๓ เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายชุมชนทางวิชาการด้านรัฐธรรมนูญ กฎหมายมหาชน และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางศาล โดยเฉพาะในส่วนของเกี่ยวกับหลักนิติธรรม หลักประชาธิปไตย หลักสิทธิมนุษยชน และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติต่อไป

๓. เป้าหมายของโครงการ

ผลลัพธ์สุดท้ายของหลักสูตรคือ ผู้ผ่านการอบรม มีภาวะผู้นำ มีสมรรถนะด้านการบริหารจัดการที่ดี สามารถนำการเปลี่ยนแปลงและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. คุณสมบัติของผู้เข้าอบรม ระยะเวลา และขอบเขตวิธีการอบรม

๔.๑ ต้องเป็นผู้นำหรือตัวแทนองค์กรที่คณะกรรมการเห็นเหมาะสม กรณีข้าราชการทหาร ตำรวจ ยศนายพลขึ้นไป และกรณีข้าราชการตั้งแต่ผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นไป

๔.๒ ระยะเวลาการอบรม (รวมถึงการศึกษาดูงาน) ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๙ - เดือนกันยายน ๒๕๕๙ สัปดาห์ละ ๑ วัน ทุกวันพุธ ระหว่างเวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.

๔.๓ การอบรมในห้องบรรยาย

๔.๓.๑ การบรรยาย/การอภิปรายถกแถลง แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่มวิชา รวม ๑๒๙ ชั่วโมง โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิของศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ทรงคุณวุฒิภายในประเทศ และต่างประเทศ

๔.๓.๒ ภาคปฏิบัติ แบ่งผู้เข้ารับการศึกษาอบรมเป็นกลุ่มย่อย จำนวน ๔ กลุ่ม กลุ่มละ ๑๓ คน จัดทำบทความทางวิชาการ การศึกษาดูงานในต่างประเทศ

๔.๔ กิจกรรมเสริมและการศึกษาดูงาน แบ่งเป็น

๔.๔.๑ การปฐมนิเทศ

๔.๔.๒ ศึกษาดูงานในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ครั้ง

๔.๔.๓ การศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

๔.๔.๔ การศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๒ ครั้ง แบ่งเป็นกลุ่มประเทศในเอเชียและยุโรป

๔.๔.๕ การปัจฉิมนิเทศ

๔.๕ การทำกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์ (CSR) ตามความเหมาะสม

๔.๖ การเขียนบทความวิชาการคนละ ๓ บทความ ความยาวประมาณ ๑๐ หน้ากระดาษ A4 ได้แก่

(๑) บทความเกี่ยวกับหลักนิติธรรม จำนวน ๑ เรื่อง กำหนดส่งเดือนมีนาคม ๒๕๕๙

(๒) บทความเกี่ยวกับหลักประชาธิปไตย จำนวน ๑ เรื่อง กำหนดส่งเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙

(๓) บทความเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชน จำนวน ๑ เรื่อง กำหนดส่งเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙

โดยผู้เข้าอบรมคัดเลือกบทความส่วนบุคคลของตนเอง จำนวน ๑ เรื่อง เพื่อนำเสนอภายในเดือนกันยายน ๒๕๕๙

๔.๗ พิธีพระราชทานประกาศนียบัตรชั้นสูง ศาลรัฐธรรมนูญจะกำหนดตามความเหมาะสม

๕. สถานที่ดำเนินการ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ (อาคารเอ) ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

/๖. ผู้รับผิดชอบ...

๖. ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มงานวิทยาลัยรัฐธรรมนุญ สถาบันรัฐธรรมนุญศึกษา สำนักงานศาลรัฐธรรมนุญ

๗. ตัวชี้วัดผลสำเร็จของโครงการ และเกณฑ์การพิจารณาผู้สำเร็จการฝึกอบรม

ผู้ทรงคุณวุฒิของศาลรัฐธรรมนุญประเมินผลการฝึกอบรมแล้วเห็นว่าประสบความสำเร็จ ในระดับ ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป สำหรับเกณฑ์การพิจารณาผู้สำเร็จการฝึกอบรม ประกอบด้วย ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ต้องเข้ารับการฝึกอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ และจัดทำเอกสารทางวิชาการตามจำนวน และส่งภายในเวลาที่กำหนด

๘. การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๕๒ คน หรือตามจำนวนและภาคส่วนต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

๙. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้รับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเริ่มต้นด้วยการพัฒนาบุคลากรและสร้างเครือข่ายในการร่วมกันสร้างประชาธิปไตยให้เกิดสันติสุข สถาพรแก่ประชาชนชาวไทยทั้งปวง เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อสังคมไทย ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม สร้างเจตคติ ค่านิยม ความคิด และวิถีชีวิตประชาธิปไตย และร่วมกันแสวงหาแนวทางการปฏิรูปและวิธีการในการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
